

OG'IZ SHILLIQ PARDASI RAK OLDI KASALLIKLARINING KLINIK VA MORFOLOGIK XUSUSIYATLARI

Ismatov Farrukh Aslidinovich

SamDTU og'iz bo'shlig'i jarroxligi dental implantologiya kafedrasida dotsenti

Annotatsiya: Og'iz bo'shlig'i shilliq pardasi rak oldi kasalliklari stomatologiya va onkologiyaning dolzarb muammolaridan biri bo'lib, ularni erta bosqichda aniqlash, klinik kechish xususiyatlarini baholash va morfologik o'zgarishlarni chuqur o'rganish kasallikning xavfli o'smaga aylanish ehtimolini kamaytirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu maqolada og'iz shilliq pardasi rak oldi kasalliklarining klinik belgilari, ularning kechishi, mahalliy va umumiy xavf omillari hamda morfologik tuzilishi tahlil qilingan. Shuningdek, leykoplakiya, eritroplakiya, surunkali travmatik jarayonlar, chegaralangan giperkeratoz va boshqa rak oldi holatlarida kuzatiladigan epiteliy displaziyasi, keratinizatsiya jarayonlarining buzilishi, hujayra atipiyasi va to'qima arxitektonikasining o'zgarishi keng yoritilgan. Tadqiqot natijalari og'iz shilliq pardasidagi patologik jarayonlarning erta tashxisi, differensial diagnostikasi va samarali profilaktikasi uchun klinik-morfologik yondashuvning ahamiyatini asoslab beradi.

Kalit so'zlar: og'iz shilliq pardasi, rak oldi kasalliklari, leykoplakiya, eritroplakiya, displaziya, morfologiya, klinik xususiyatlar, giperkeratoz, epiteliy atipiyasi, malignizatsiya.

КЛИНИЧЕСКИЕ И MORFOLOGICHESKIE OSOBEHNOSTI PREDRAKOVYX ZABOLEVANIY SLIZISTOY OBOLOCHKI POLOSTI PTA

Ismatov Farrukh Aslidinovich

dozent kafedry khirurgii polosti rta i dental'noy implantologii

SamGMU

Аннотация: Предраковые заболевания слизистой оболочки полости рта являются одной из актуальных проблем стоматологии и онкологии. Их

раннее выявление, оценка особенностей клинического течения и глубокое изучение морфологических изменений имеют важное значение для снижения вероятности трансформации заболевания в злокачественную опухоль. В данной статье проанализированы клинические признаки предраковых заболеваний слизистой оболочки полости рта, особенности их течения, местные и общие факторы риска, а также морфологическая структура. Кроме того, подробно освещены дисплазия эпителия, нарушения процессов кератинизации, клеточная атипия и изменения тканевой архитектоники, наблюдаемые при лейкоплакии, эритроплакии, хронических травматических процессах, ограниченном гиперкератозе и других предраковых состояниях. Результаты исследования обосновывают значение клинимо-морфологического подхода для ранней диагностики, дифференциальной диагностики и эффективной профилактики патологических процессов слизистой оболочки полости рта.

Ключевые слова: слизистая оболочка полости рта, предраковые заболевания, лейкоплакия, эритроплакия, дисплазия, морфология, клинические особенности, гиперкератоз, эпителиальная атипия, малигнизация.

CLINICAL AND MORPHOLOGICAL FEATURES OF PRECANCEROUS DISEASES OF THE ORAL MUCOSA

Ismatov Farrukh Aslidinovich

*Associate Professor of the Department of Oral Surgery and Dental Implantology,
Samarkand State Medical University*

Abstract: Precancerous diseases of the oral mucosa are one of the pressing issues in dentistry and oncology. Early detection, evaluation of the clinical course, and in-depth study of morphological changes are of great importance in reducing the likelihood of transformation into a malignant tumor. This article analyzes the clinical signs of precancerous diseases of the oral mucosa, the characteristics of their course, local and general risk factors, as well as their morphological structure. In addition, epithelial dysplasia, disorders of keratinization processes, cellular

atypia, and changes in tissue architectonics observed in leukoplakia, erythroplakia, chronic traumatic processes, localized hyperkeratosis, and other precancerous conditions are discussed in detail. The results of the study substantiate the importance of a clinical and morphological approach for the early diagnosis, differential diagnosis, and effective prevention of pathological processes in the oral mucosa.

Keywords: oral mucosa, precancerous diseases, leukoplakia, erythroplakia, dysplasia, morphology, clinical features, hyperkeratosis, epithelial atypia, malignization.

Kirish

Og‘iz bo‘shlig‘i shilliq pardasi kasalliklari ichida rak oldi jarayonlari alohida o‘rin tutadi, chunki ularning ma‘lum qismi vaqt o‘tishi bilan xavfli o‘smaga, xususan, yassi hujayrali rakka aylanishi mumkin. Zamonaviy stomatologiya va klinik onkologiyada rak oldi kasalliklarini erta aniqlash, ularning klinik kechish xususiyatlarini tahlil qilish va morfologik mezonlarini baholash kasallikning prognozini yaxshilashga xizmat qiladi. Og‘iz shilliq pardasi to‘qimalari doimiy ravishda mexanik, kimyoviy, termik va mikrobiologik ta’sirlarga uchrab turadi. Bunday ta’sirlar, ayniqsa, surunkali kechganda, epiteliy tuzilishi va funksiyasida izchil patologik o‘zgarishlarni keltirib chiqaradi.

Rak oldi holatlarining shakllanishida tamaki chekish, alkogol iste’moli, og‘iz gigiyenasiga rioya qilmaslik, o‘tkir qirrali tishlar, sifatsiz protezlar, vitaminlar yetishmovchiligi, gormonal va immunologik o‘zgarishlar kabi omillar muhim rol o‘ynaydi. Ushbu omillar ta’sirida shilliq pardada giperkeratoz, parakeratoz, akantoz, epiteliy displaziyasi, bazal qavat hujayralari polimorfizmi, mitotik faollikning ortishi va to‘qimaviy arxitektonikaning buzilishi kuzatiladi.

Og‘iz shilliq pardasi rak oldi kasalliklariga oid klinik manzara doim ham bir xil emas. Ayrim hollarda jarayon simptomsiz kechishi, ayrim bemorlarda esa og‘riq, achishish, qichishish, noqulaylik, ovqatlanishda qiyinchilik, shilliq pardada oqish yoki qizg‘ish dog‘lar, yuzaki eroziyalar va infiltrativ o‘zgarishlar bilan namoyon

bo'lishi mumkin. Klinik belgilarning turli-tumanligi, ularning boshqa stomatologik kasalliklar bilan o'xshashligi va ba'zan uzoq vaqt davomida jiddiy shikoyatlar bermasligi erta tashxisni qiyinlashtiradi.

Shu nuqtayi nazardan, og'iz shilliq pardasi rak oldi kasalliklarini klinik va morfologik jihatdan birgalikda baholash, ya'ni makroskopik ko'rinish bilan bir qatorda biopsiya va gistologik tahlil natijalarini ham hisobga olish, eng ishonchli yondashuv hisoblanadi. Mazkur maqolaning maqsadi og'iz shilliq pardasi rak oldi kasalliklarining asosiy klinik belgilari va morfologik xususiyatlarini tizimli tahlil qilish hamda ularning erta tashxis va profilaktikadagi ahamiyatini yoritishdan iborat.

Materiallar va usullar

Ushbu maqola tahliliy va tavsifiy xarakterdagi ilmiy manbalar, klinik kuzatuv tamoyillari va morfologik baholash mezonlariga asoslangan holda tayyorlandi. Tadqiqotda og'iz shilliq pardasi rak oldi kasalliklariga oid stomatologiya, patologik anatomiya, onkostomatologiya va morfologiya sohalaridagi mavjud nazariy ma'lumotlar umumlashtirildi. Asosiy e'tibor rak oldi holatlarining klinik kechishi bilan morfologik o'zgarishlari o'rtasidagi bog'liqlikni ochib berishga qaratildi.

Tahlil jarayonida rak oldi kasalliklarining klinik belgilari quyidagi mezonlar bo'yicha o'rganildi: patologik o'choqning lokalizatsiyasi, shakli, rangi, o'lchami, chegarasining aniqligi, yuza relyefi, og'riq va subyektiv shikoyatlar mavjudligi, surunkalilik darajasi hamda mahalliy qo'zg'atuvchi omillar bilan bog'liqligi. Morfologik xususiyatlarni baholashda epiteliyning qalinligi, keratinizatsiya turi, bazal membrana holati, epiteliy qavatlarining differentsiatsiyasi, hujayraviy va yadroviy polimorfizm, giperxromiya, patologik mitozlar, akantoz, parakeratoz, displaziya darajasi va yallig'lanish infiltratsiyasi kabi ko'rsatkichlarga tayandi.

Maqolada og'iz shilliq pardasi rak oldi kasalliklarining eng ko'p uchraydigan klinik turlari sifatida leykoplakiya, eritroplakiya, verrukoz shakllar, surunkali travmatik yaralar, chegaralangan diskeratoz va boshqa displastik holatlar misolida

umumlashtirilgan tahlil olib borildi. Klinik va morfologik ma'lumotlarni qiyosiy o'rganish orqali malignizatsiya xavfini baholash imkoniyatlari yoritildi.

Natijalar

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, og'iz shilliq pardasi rak oldi kasalliklari klinik jihatdan turli shakllarda namoyon bo'lsa-da, ularni birlashtiruvchi umumiy xususiyat — epiteliy va uning ostidagi to'qimalarda uzoq muddat saqlanuvchi patologik qayta qurilish jarayonining mavjudligidir. Bemorlarda ko'pincha surunkali kechuvchi, aniq chegaralangan, oqish, oq-sarg'ish, kulrang yoki qizg'ish rangli o'choqlar kuzatiladi. Ayrim hollarda bu o'choqlar shilliq parda sathidan ko'tarilib turadi, ba'zan esa yuzaki eroziya, yoriq yoki atrofik o'zgarishlar bilan kechadi.

Klinik jihatdan eng ko'p uchraydigan holatlardan biri leykoplakiya bo'lib, u ko'pincha yonoq shilliq pardasida, til yon yuzasida, lab qizil hoshiyasida va og'iz tubida aniqlanadi. Leykoplakiyaning oddiy shaklida shilliq pardada oq rangli, artib tashlab bo'lmaydigan, biroz qalinlashgan o'choqlar aniqlanadi. Verrukoz yoki eroziv shakllarda esa patologik o'choqning yuzasi notekis, g'adir-budur, ba'zan og'riqli bo'lib, displastik o'zgarishlar xavfi yuqoriroq bo'ladi. Eritroplakiya nisbatan kamroq uchrasa-da, klinik jihatdan eng xavfli turlardan biri hisoblanadi. U asosan yorqin qizil, atrof to'qimalardan aniq farqlanib turuvchi, yumshoq va oson jarohatlanavchi o'choq ko'rinishida namoyon bo'ladi.

Kuzatilgan klinik holatlarning katta qismida mahalliy travmatik omillar muhim ahamiyatga ega ekanligi aniqlandi. O'tkir qirrali tishlar, sifatsiz ortopedik konstruksiyalar, buzilgan prikus, protez qirralarining shilliq pardaga doimiy bosimi va surunkali infeksiyalar yallig'lanish jarayonlari epiteliyda kompensator va keyinchalik displastik o'zgarishlarni rivojlantirishi mumkin. Bunday vaziyatlarda dastlab giperkeratoz va akantoz ustun bo'lsa, keyinchalik hujayra atipiyasi va differentsiatsiyaning buzilishi rivojlanadi.

Morfologik jihatdan rak oldi kasalliklarida eng muhim belgilardan biri epiteliy displaziyasidir. Yengil displaziyada patologik o'zgarishlar asosan epiteliyning quyi uchdan bir qismi bilan chegaralanadi. Bu bosqichda bazal va parabazal hujayralarda nisbiy giperxromiya, yadrolarning kattalashishi, qatorlanishning

qisman buzilishi kuzatilishi mumkin. O'rtacha displaziya ushbu o'zgarishlar epiteliyning yarmigacha tarqaladi, mitozlar soni ortadi, hujayralar polyarligi buziladi. Og'ir displaziya esa atipik hujayralar epiteliyning deyarli barcha qatlamlarini egallaydi, ammo bazal membrana yaxlitligi saqlanib qoladi. Bu holat invaziv o'smaga o'tish oldi bosqichi sifatida qaraladi.

Leykoplakiyaning morfologik tekshiruvda giperkeratoz, parakeratoz, akantoz va ba'zan epiteliy o'sish qatlamlarining notekis qalinlashishi kuzatiladi. Verrukoz shakllarda papillomatozga moyillik, keratin qatlamlarining keskin qalinlashishi va to'qima arxitektonikasining buzilishi namoyon bo'ladi. Eroziv shakllarda esa yallig'lanish komponenti kuchliroq bo'lib, epiteliyning ayrim joylarida destruksiya va yaralanish belgilari aniqlanadi. Eritroplakiyada, aksincha, epiteliy atrofiyasi, keratin qavatining keskin yupqalashishi va atipik hujayralar miqdorining ko'payishi bilan birga yuqori darajali displaziya ko'proq uchraydi.

Shuningdek, tadqiqotda rak oldi kasalliklarida stromal o'zgarishlar ham muhim ahamiyatga ega ekanligi qayd etildi. Epiteliy osti biriktiruvchi to'qimasida surunkali yallig'lanish infiltratsiyasi, tomirlar kengayishi, kollagen tolalarining qayta qurilishi va mikrosirkulyatsiya buzilishlari kuzatiladi. Bu o'zgarishlar epiteliy trofikasining yomonlashuviga, hujayralar differentsiatsiyasining izdan chiqishiga va patologik jarayonning barqarorlashuviga olib keladi.

Olingan ma'lumotlar klinik manzaraning og'irlashuvi bilan morfologik atipiya darajasi o'rtasida muayyan bog'liqlik borligini ko'rsatdi. Ayniqsa, eroziv va eritematoz ko'rinishdagi o'choqlar, uzoq vaqt davom etuvchi, qayta-qayta takrorlanuvchi, konservativ terapiyaga qiyin javob beruvchi holatlar morfologik jihatdan yuqori xavfli guruhga kiradi. Demak, faqat vizual baholash bilan cheklanish to'g'ri emas, balki har bir shubhali o'choqni morfologik tekshirish klinik amaliyot uchun zarurdir.

Muhokama

Og'iz shilliq pardasi rak oldi kasalliklarini o'rganishda klinik va morfologik yondashuvlarni birlashtirish eng to'g'ri taktika hisoblanadi. Chunki klinik ko'rinish har doim ham patologik jarayonning haqiqiy biologik faolligini aks

ettirmaydi. Masalan, tashqi tomondan nisbatan barqaror ko‘ringan oqish giperkeratotik o‘choqda ham gistologik jihatdan o‘rtacha yoki og‘ir displaziya aniqlanishi mumkin. Aksincha, vizual jihatdan yaqqol yallig‘langan ayrim o‘choqlarda reaktiv o‘zgarishlar ustun bo‘lib, atipiya unchalik chuqur bo‘lmasligi mumkin. Shu sababli klinik tajriba morfologik tekshiruv bilan mustahkamlanishi shart.

Og‘iz shilliq pardasida rak oldi holatlarining shakllanishi ko‘p omilli jarayon hisoblanadi. Mahalliy ta’sirlar — mexanik jarohat, tamaki mahsulotlari, noqulay protezlar, og‘iz bo‘shlig‘i gigiyenasining past darajasi — epiteliyda doimiy stress holatini yuzaga keltiradi. Bu esa hujayralarning regeneratsiya va differentsiatsiya mexanizmlarini izdan chiqaradi. Uzoq davom etuvchi qo‘zg‘atuvchi ta’sir natijasida dastlab moslashuv reaksiyasi sifatida giperkeratoz va akantoz rivojlanadi. Agar zararlovchi omil bartaraf etilmasa, ushbu o‘zgarishlar asta-sekin displastik jarayonga aylanadi. Shu nuqtayi nazardan, rak oldi kasalliklarini erta bosqichda aniqlash va qo‘zg‘atuvchi omillarni o‘z vaqtida bartaraf etish profilaktikaning eng muhim qismi hisoblanadi.

Morfologik tahlilda epiteliy displaziyasining darajasi asosiy prognostik mezonlardan biri sifatida qaraladi. Displaziya qanchalik yuqori bo‘lsa, malignizatsiya xavfi shunchalik ortib boradi. Biroq amaliyotda bu xavfni baholash faqat bir belgining o‘zi bilan emas, balki klinik kechish, o‘choq lokalizatsiyasi, bemorning yoshi, zararli odatlari, kasallikning davomiyligi va qayta retsivlanish holatlari bilan birga tahlil qilinishi maqsadga muvofiq. Masalan, og‘iz tubi, tilning yon qismi va yumshoq tanglay sohasida joylashgan o‘choqlar ancha xavfli hisoblanadi. Bu sohalardagi o‘zgarishlar qon ta’minoti, funksional yuklanish va tashqi ta’sirlarga moyillik bilan bog‘liq ravishda tezroq progressiyaga uchrashi mumkin.

Klinik-diagnostik jihatdan leykoplakiya va eritroplakiya alohida e’tibor talab qiladi. Leykoplakiya tarqalishi yuqori bo‘lgani bilan uning barcha shakllari bir xil xavf tug‘dirmaydi. Oddiy tekis shakl nisbatan kamroq xavfli bo‘lsa, eroziv va verrukoz shakllari yuqori xavfli hisoblanadi. Eritroplakiya esa nisbatan kam

uchrasa ham, unda yuqori darajali displaziya va hatto carcinoma in situ aniqlanish ehtimoli yuqori bo‘ladi. Demak, qizil rangli, oson qonaydigan, aniq chegaralangan va uzoq davom etuvchi o‘choqlar onkologik hushyorlik nuqtayi nazaridan juda muhimdir.

Shu bilan birga, og‘iz shilliq pardasi rak oldi kasalliklarining tashxisida faqat klinik va oddiy gistologik baholash bilan cheklanib qolmaslik kerak. Zamonaviy yondashuvlarda immunogistokimyoviy markerlar, hujayra proliferatsiyasi indeksleri, apoptoz bilan bog‘liq omillar va molekulyar o‘zgarishlarni o‘rganish ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Garchi ushbu maqolada asosiy e‘tibor klinik va morfologik xususiyatlarga qaratilgan bo‘lsa-da, kelajakda ushbu sohada kompleks diagnostika usullarini keng joriy etish og‘iz shilliq pardasi rak oldi jarayonlarining xavf darajasini yanada aniqroq baholash imkonini beradi.

Tadqiqot natijalari stomatologlarning onkologik hushyorligini oshirish, shubhali o‘choqlarni o‘z vaqtida biopsiya qilish, xavf omillarini aniqlash va bemorlarni dispanser kuzatuviga olish zarurligini ko‘rsatadi. Bu yondashuv og‘iz bo‘shlig‘i saratonining erta profilaktikasida muhim ahamiyatga ega.

Xulosa

Og‘iz shilliq pardasi rak oldi kasalliklari klinik ko‘rinishining xilma-xilligi va morfologik o‘zgarishlarning bosqichma-bosqich rivojlanishi bilan tavsiflanadigan murakkab patologik jarayon hisoblanadi. Ularning asosiy klinik belgilariga shilliq pardadagi oqish yoki qizg‘ish o‘choqlar, giperkeratoz, eroziv va atrofik o‘zgarishlar, uzoq saqlanuvchi va qayta-qayta takrorlanuvchi patologik holatlar kiradi. Morfologik jihatdan esa giperkeratoz, akantoz, parakeratoz, epiteliy displaziyasi, hujayra atipiyasi va stromal yallig‘lanish jarayonlari asosiy mezonlar sifatida namoyon bo‘ladi.

Klinik holat og‘irlashgan sari morfologik atipiya darajasi ham ortib borishi aniqlandi. Ayniqsa, eroziv, verrukoz va eritematoz shakllar yuqori xavfli guruhga mansub bo‘lib, ularda malignizatsiya ehtimoli yuqoriroqdir. Shu bois og‘iz shilliq pardasidagi har qanday uzoq saqlanuvchi, standart davoga bo‘ysunmaydigan yoki

shubha uyg'otuvchi patologik o'choqni klinik va morfologik jihatdan chuqur tekshirish talab etiladi.

Rak oldi kasalliklarini erta aniqlashda mahalliy travmatik omillarni bartaraf etish, zararli odatlarni cheklash, og'iz gigiyenasini yaxshilash, yuqori xavfli bemorlarni muntazam kuzatuvga olish va biopsiya asosida aniq tashxis qo'yish muhim ahamiyatga ega. Demak, og'iz shilliq pardasi rak oldi kasalliklarining klinik va morfologik xususiyatlarini o'zaro bog'liq holda o'rganish ushbu patologiyalarning erta diagnostikasi, samarali profilaktikasi va og'ir asoratlarning oldini olishda asosiy ilmiy-amaliy yo'nalishlardan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Хасанова Л. Э., Исмаев Ф. А. Особенности стоматологического статуса у студентов высших учебных заведений //Multidisciplinary Journal of Science and Technology. – 2024. – Т. 4. – №. 4. – С. 97-105.
2. Исмаев Ф. А., Шодиев С. С., Мусурманов Ф. И. Анализ изучения стоматологического и общего здоровья студентов вузов города самарканда //Биомедицина ва амалиёт журнали. – 2020. – Т. 6. – С. 34-39.
3. Исмаев Ф. А., Шодиев С. С., Мусурманов Ф. И. Анализ изучения стоматологического и общего здоровья студентов вузов города самарканда //Биомедицина ва амалиёт журнали. – 2020. – Т. 6. – С. 34-39.
4. Гаффаров У. Б., Шодиев С. С., Исмаев Ф. А. Влияние препарата «холисал гель» на послеоперационное течение у пациентов после удаления ретинированных третьих моляров //ББК 56.6 С 56 СОВРЕМЕННЫЕ ДОСТИЖЕНИЯ СТОМАТОЛОГИИ: сборник. – 2018. – С. 37.
5. Ismatov F. et al. Assessment of risk factors influencing dental health in higher education students. – 2021.
6. Хасанова Л. Э., Исмаев Ф. А. Комплексная социально-гигиеническая характеристика условий, образа жизни и здоровья студентов. преимущества

обследования студенческой молодежи //Проблемы биологии и медицины. – 2020. – Т. 1. – С. 286-293.

7. Ismatov F. A. Comparative tender characteristics of student dental Health indexes //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research,(10). – 2020. – Т. 11.

8. Aslidinovich I. F. et al. Assessment of the Effectiveness of Alendronic Acid in Dental Implants //Central Asian Journal of Medical and Natural Science. – 2023. – Т. 4. – №. 3. – С. 1186-1188.

9. Ismatov F. A. Evaluation of the efficacy of alendronic acid in dental implantation (literature review) //American Journal of Pediatric Medicine and Health Sciences (2993-2149). – 2023. – Т. 1. – №. 7. – С. 199-202.

10. Khasanova L. E., Ismatov F. A. Indicators of oral health at students of the city of samarkand //Applied Information Aspects of Medicine (Prikladnye informacionnye aspekty mediciny). – 2022. – Т. 25. – №. 4. – С. 13-19.

11. Aslidinovich I. F., Abdurasulovich M. A. Structure of single-stage dental implants for varying degrees of alveolar atrophy //World Bulletin of Public Health. – 2022. – Т. 10. – С. 156-159.

12. Хасанов Х. Ш., Исматов Ф. А., Мардонова Н. П. Применение " prf" в качестве остеопластического материала при одонтогенных кистах челюстных костей //Вестник магистратуры. – 2022. – №. 2-1 (125). – С. 13-14.

13. Ismatov F. A. Abdullaev TZ methods of application of single-stage dental implants for different degrees of alveolar atrophy //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2022. – Т. 3. – №. 8. – С. 636-643.

14. Ismatov F. A., Mustafojev A. A. Drug Treatment With Non-Steroidal Anti-Inflammatory Drugs Jaw Alveolitis //Frontline Medical Sciences and Pharmaceutical Journal. – 2022. – Т. 2. – №. 03. – С. 88-94.

15. Хасанова Л. Э., Исматов Ф. А. Результаты комплексного стоматологического обследования у студентов высших учебных заведений //Журнал " Медицина и инновации". – 2021. – №. 1. – С. 108-112.

16. Ismatov F. A., Emilievna K. L. Criteria For Evaluating Student Dental Health Index In Accordance With The «8020» Program Methodology //The American Journal of Medical Sciences and Pharmaceutical Research. – 2020. – Т. 2. – №. 11. – С. 99-105.

17. Ibragimov D. D., Ismatov F. A., Narzikulov F. A. Results of Complex Treatment with Eludril Antiseptic Solution //Central Asian Journal of Medical and Natural Science. – 2022. – Т. 3. – №. 3. – С. 689-690.